

[Henrik Dam Kristensen]

gen. Der står rent faktisk i betænkningen, at over 80 pct. af samtlige ansøgninger imødekommes, at erhvervsmæssige ansøgninger fremmes i stort omfang, at begrænsningen i det antal, der maksimalt måtte være ansat – før var det fem – er bortfaldet, og at der er mulighed for mindre tilbygning uden landzonetilladelse.

Vi har i øjeblikket den situation, at 64 kommuner har deltaget i et frikommuneforsøg, hvor de har overtaget noget kompetence. Vi er i gang med at analysere, hvordan det er gået, og statsministeren har i dag tilkendegivet, at man selvfølgelig, som det sig hør og bør i den slags situationer, skal tage den slags analyser alvorligt, inden man beslutter sig. Så vi har i dag sagt, at vi ikke vil lægge os fast på, om der skal ske ændringer, for det må den kommende analyse af den pågældende undersøgelse vise.

Kirkegaard (KF):

I Det Konservative Folkeparti er vi høflige mennesker, og derfor skal jeg indlede med at takke statsministeren for det indlæg, som statsministeren leverede i dag, men det er ikke kun af høflighed, for selv om statsministeren sin vane tro anvendte ganske store mængder sproglig ketchup – ketchup er noget, man anvender, når man vil dække lidt over sagens realiteter – opfattede jeg alligevel statsministerens tale, som om statsministeren havde en række gode hensigter, som han gerne ville drøfte med Folketingets partier, og det vil jeg gerne med det samme kvittere for og sige, at i Det Konservative Folkeparti er vi parat til at diskutere initiativer, som kan styrke udviklingen i landdistrikterne.

Landbokulturen er jo en væsentlig bestanddel af vores danske kulturarv. Det er på godt og ondt grundigt beskrevet i videnskabelige afhandlinger og i en række udmærkede skønlitterære værker, men vi er også nogle, der, selv om vi endnu ikke har nået støvets år, på egen krop har oplevet at vokse op i et velfungerende landsbysamfund; det gælder i alt fald for mig. Hvordan var der så?

Jeg oplevede en levende social og samfundsmæssig organisme, hvor landbruget var det absolut primære. Der var mange landbrug og mange mennesker på det enkelte landbrug, der var brugsforening, andelsmejeri, smed, andre håndværkere, forsamlingshus og missionshus med hver deres form for liv. Der var kirke, sko-

le, aftenskole og studiekredse, der alle var en udmærket måde at få et samfund til at fungere i et menneskeligt fællesskab på.

Men hvis jeg i dag går til det samme sted, ser der ikke sådan ud. Brugsen er væk, mejeriet er væk, skolen er væk, og der er også andet, der helt eller delvis er forsvundet. Hovedårsagen til det er den almindelige samfundsudvikling, primært den negative beskæftigelsesudvikling i landbruget. Dengang var der på det sted 14 familier, som udelukkende levede af landbrug, i dag er der, så vidt jeg kan konstatere, ikke én familie, der udelukkende lever af landbrug; det er den udvikling, som vi har været og også fortsat er oppe imod.

Konklusionen må være, at det gamle helt eller delvis er væk, og jeg tror ikke, at det kan genskabes i den samme form. Det kan naturligvis være bittert at erkende for en konservativ, som holder af kontinuitet i tilværelsen og gerne vil være med til at bevare værdierne, men til gengæld tror jeg, at der mange steder på landet er meget nyt på vej, som kan danne grobund for en ny udvikling, og det bør vi naturligvis interessere os for og være med til at støtte.

Der er to faktorer, der lige i øjeblikket driller landdistrikterne; den ene er den aktuelle krise i landbruget. Vi har GATT-forhandlinger, vi har EF-reform, og vi har hele diskussionen om, hvilke beskæftigelsesmæssige konsekvenser det vil få på landet; jeg tror, vi må se i øjnene, at vi får en fortsat og en accelererende strukturomlægning i landbruget.

Den anden har været flittigt drøftet under de forrige bemærkninger. Det er en fortsat og accelererende koncentration af detailhandelen og dermed altså også af dagligvareforsyningen, og en sådan koncentration kan, som det også har været nævnt, være katastrofal, ikke mindst for de ældre, som nu skal opholde sig på landet.

Man kan kaste sig ud i nogle rationelle overvejelser. Er det, der foregår på landet, i det hele taget værd at beskæftige sig med? Skal man ikke blot ud fra en nøgen liberal tankegang lade falde, hvad ikke kan stå? Denne tankegang er beskrevet i rapporten, man tager afstand fra den, og det gør jeg også. Jeg mener, at der er så mange værdier på landet, som kan genskabes, at vi er nødt til at gøre en aktiv indsats for at få tingene til at fungere bedre, for at få ny vækst